

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

# PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-2



BRNO 2018

# PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis  
*Peer-reviewed journal*

Ročník 59  
*Volume 59*

Číslo 2  
*Issue 2*

**Předseda redakční rady**  
**Head of editorial board**

Pavel Kouřil

**Redakční rada**  
**Editorial board**

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,  
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

**Odpovědný redaktor**  
**Editor in chief**

Rudolf Procházka, Petr Škrdla

**Výkonná redakce**  
**Assistant Editors**

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,  
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,  
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

**Technická redakce, sazba**  
**Executive Editors, Typography**

Azu design, s. r. o.

**Software**  
**Software**

Adobe InDesign CC

**Fotografie na obálce**

Uherské Hradiště, Mariánské náměstí. Falzum arabské mince z druhé poloviny 8. století (obr. 81, str. 277).

**Cover Photography**

Uherské Hradiště, Mariánské náměstí (Square). Falsum of the Arabic coin from the 2<sup>nd</sup> half of the 8<sup>th</sup> century (Fig. 81, Pg. 277).

**Adresa redakce**  
**Address**

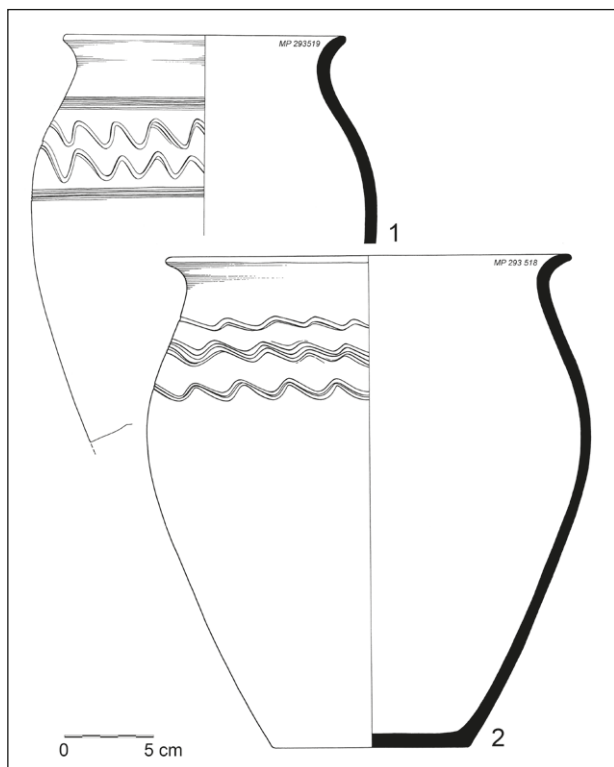
Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.  
Čechyňská 363/19  
602 00 Brno  
IČ: 68081758  
E-mail: pv@arub.cz  
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

**Tisk**  
**Print**

Azu design, s. r. o.  
Bayerova 805/40  
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)  
ISSN 2571-0605 (Online)  
MK ČR E 18648  
Vychází dvakrát ročně  
Vydáno v Brně roku 2018  
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.  
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.  
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.



**Obr. 44.** Dobromilice, okr. Prostějov, „Šenkýřka“. Nádoby z výplně objektu č. 503/2017.

**Abb. 44.** Dobromilice, Bez. Prostějov, „Šenkýřka“. Gefäße aus der Grube Nr. 503/2017.

## DOLNÍ LOUČKY (OKR. BRNO-VENKOV)

### Kostel sv. Martina. Vrcholný středověk. Kostel. Záchranný výzkum.

V létě 2017 prováděla společnost Archaia Brno, z. ú., záchranný archeologický výzkum při budování odvlhčení kostela sv. Martina v Dolních Loučkách. Stavebními aktivitami byly obnaženy základy kostela a dalo se tak nahlédnout alespoň omezeně do stavebního vývoje budovy kostela a trochu korigovat dosavadní stav bádání. Dle B. Samka pochází jádro lodi společně s částí portálu z poloviny 13. století. V závěru 15. století mělo dojít k vybudování věže a přenesení portálu, který měl být navíc rozšířen o vnitřní ostění. V druhé půli 17. století měl být vybudován současný presbytář, k němuž měla být v polovině 18. století z jihu přistavěna sakristie a roku 1985 ze severu sakristie nová (Samek 1994, 396). Odhlédneme-li od nové a staré sakristie, tak zdívo po obvodu celého kostela bylo postaveno na základech s 15–22 cm předzákladem. Vztah kněžiště k lodi nebyl z důvodu severní a jižní přístavby pozorován, ale vzhledem k odlišnému charakteru zdíva se dá uvažovat o rozdílné stavební fázi. Zato loď s věží měla stejný charakter a navíc na jižní straně bylo evidentně pozorováno provázání obou čas-

tí kostela, což by svědčilo o současném vzniku snad někdy v polovině 13. století.

Pavel Staněk

## Literatura

Samek, B. 1994: *Umělecké památky Moravy a Slezska I. A–I*. Praha: Academia.

## Resumé

Dolní Loučky (Bez. Brno-venkov), Kirche St. Martin. Hochmittelalter. Kirche. Rettungsgrabung.

Bei der Entfeuchtung der Kirche St. Martin wurden ihre Grundmauerwerke dokumentiert. Es zeigte sich, daß die bisherige Vorstellung, daß an den älteren Kirchenkern aus der Hälfte des 13. Jahrhunderts der Turm am Ende des 15. Jahrhunderts angebaut werden sollte, nicht mehr gilt. Fundamentkonstruktionen beider Kirchenteile sind nämlich gegenseitig verbunden und daher gleichzeitig.

## FRANCOVA LHOTA (K. Ú. PULČÍN, OKR. VSETÍN)

Pulčinské skály, hrádek. Povrchový průzkum. Vrcholný středověk. Povrchový sběr. Uložení nálezu: Muzeum regionu Valašsko, p. o.

Z pozůstalosti, kterou odevzdala spolupracovnice muzea, pochází soubor 16 keramických střepeů nalezený v poloze Ludmilina skála. Jde o sběr ze 70. let 20. století.

Oxidálně vypalované střepey z vyšších hrncovitých nádob, které byly zčásti zdobené rádelkem, datujeme rámcově do období vrcholného středověku.

Samuel Španihel, Tereza Kašparová

## Resumé

Francova Lhota (Kat. Pulčín, Bez. Vsetín), Pulčinské skály. Hochmittelalter. Feste. Lesefunde.

## HOLEŠOV (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Za Muřinou“. Vrcholný středověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s výstavbou rychlostní silnice R4901 Hulín–Fryšták proběhl na jižním okraji holešovského

katastru u obce Martinice záchranný archeologický výzkum. Lokalita se nachází na ploše vymezené polní cestou na jihu a korytem řeky Mojena na severu. Celková délka zkoumané plochy byla 220 m na délku a cca 36 m na šířku.

V jižní části výzkumu byla pod orniční vrstvou objevena tenčí vrstva podorniční hlíny, ze které pochází menší soubor keramických střepů středověkého až novověkého stáří. Pod vrstvou podorničí se objevila tmavě hnědá vrstva představující patrně relikt nivních sedimentů. Vrstva ležela na štěrkopískových sedimentech, které se v prostřední části skryté plochy zvedaly na povrch a zase mizely pod další tmavohnědou vrstvou v blízké vzdálenosti od řeky Mojeny.

Náplavová vrstva poblíž Mojeny byla zkoumána pomocí sítě sond, ve kterých byl, kromě archeologických situací, objeven i původní meandrující břeh Mojeny. Ve vrstvě byly zachyceny čtyři dosti nečitelné a do vrstvy zapuštěné archeologické objekty datované na základě keramiky do období středověku, do 12. až 14. století. Objekty byly nepravidelných tvarů, mělké a zřejmě spíše představují relikty dočasných aktivit než pravidelného osídlení. Kromě keramiky byly ve vrstvě nalezeny také zlomky mazanice a zvířecích kostí. Jako nejzajímavější nález se jeví železná ostruha, ze které se dochoval oblouk s masivním hrotitým bodcem.

Silná štěrková vrstva, původně stanovená jako geologické podloží, byla v jedné ze sond prohloubena a pod ní byla zachycena další humózní vrstva, ze které pochází pár střípků keramiky rámcově datovaných do pravěku. Vzhledem k mocnosti a ulehlosti štěrkopískové vrstvy byly další ruční práce zastaveny. Štěrkopísková vrstva je pravděpodobně pozůstatkem masivního erozního přesunu geologického materiálu z Hostinských vrchů a je zřejmé, že místy zde přikrývá archeologické situace. Podobná situace byla objevena i v roce 2009 během výzkumu vyvolaného regulací toku Mojeny. Tehdy objevená kulturní vrstva se stopami středověkého osídlení byla překryta silnou vrstvou kamenité hlíny (Fojtík, Šmíd 2010, 437).

*Arkadiusz Tajer, Vendula Vránová*

## Literatura

**Fojtík, P., Šmíd, M. 2010:** Holešov (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 51, 437.

## Resumé

Holešov (Bez. Kroměříž), „Za Muřinou“. Mittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

## HOSTĚNICE (OKR. BRNO-VENKOV)

**„U vlčáka“, parc. č. 274/5. Novověk. Milířiště. Povrchový průzkum.**

Během rekonstrukce lesní cesty roku 2017 severozápadně Hostěnic – lesní cesta K Lavečce, byly v jejím blízkém okolí zaznamenány tři objekty, kterým dominovaly obdélné zahloubené objekty, jež byly na jedné straně evidentně opatřeny vchodovými výběžky. První se nachází při systému hlubších úvozů na svahu údolí Říčky (v okolí bodu WGS-84: 49.2632056N, 16.7897561E); do jeho okolí lze lokalizovat minimálně dva další objekty – plošinu a obdélnou jámu s odvaly, které by mohly být pozůstatky milířišť. Druhý (v okolí bodu WGS-84: 49.2586122N, 16.7928458E) leží poněkud výše v trati U vlčáka a přimyká se k němu výrazná plošina s drobnou prohlubní na okraji. Poslední objekt byl zjištěn rovněž v trati U vlčáka, v systému hlubších úvozů (okolí bodu WGS-84: 49.2570997N, 16.7935756E); podle morfologie terénu nelze vyloučit, že i zde se nachází pozůstatky uměle upravené plošiny.

Vzhledem k opakujícím se případům zahloubených pravoúhlých jam s vchody a přítomnosti plošin, lze soudit na pozůstatky sezónních obydlí uhlířů s uhelnými milíři. V jednom případě se může jednat o zemní jámu po ležatém milíři specifického štýrského typu, který byl na pozořické panství diseminován v 18. století knížaty z Lichtensteina. Rámcově lze tedy objekty nejspíše spojit s obdobím 18.–19. století.

*Petr Kos*

## Resumé

Hostěnice (Bez. Brno-venkov), „U vlčáka“. Neuzeit. Kohlenmeiler. Geländebegehung.

## HOSTĚNICE (OKR. BRNO-VENKOV)

**„Zadní Pacholské“, Mokrá-lom XI. Raný novověk – středověk. Vápenice, cesta. Záchranný výzkum.**

V severozápadním předpolí Prostředního lomu Mokrá (WGS-84: 49.2349842N, 16.7644414E) pokračoval záchranný výzkum započatý v roce 2016 v úseku úprav obslužné komunikace při hranici lesa a skrývek zeminy etáže č. 420. Byl odkryt téměř kompletní půdorys menší polní plamenné vápenné pece z období 19. století se zbytky základů kúlové stavby. Situace doplňuje starší nález plamenné pece z 16. století, odkryté v těchto místech zaměstnanci Ústavu archeologické památkové péče Brno v roce 2005. Během detektorové prospekce byl nalezen v blízkosti výrobního okrsku zavírací nůž a početný soubor dalších předmětů (knoflíky, mince, podkovy, kosíř, udidlo), které naznačují,